KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
7.11.2019

Eduskunnan verojaosto

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE RAPORTOITAVIA RAJAT YLITTÄVIÄ JÄRJESTELYJÄ VEROTUKSEN ALALLA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (HE 69/2019 VP)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 69/2019 vp raportoitavia rajat ylittäviä järjestelyjä verotuksen alalla koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksen mukaan veroalan palveluja tarjoaville välittäjille sekä verovelvollisille säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Verohallinnolle tietoja tietyistä rajat ylittävistä järjestelyistä, joissa voi olla kyse veron välttämisestä. Ehdotetut säännökset koskisivat järjestelyjen välittäjiä eli suunnittelijoita, markkinoijia ja organisoijia, mutta tietyissä tilanteissa myös järjestelyjä hyödyntäviä verovelvollisia.

Ehdotetuilla säädöksillä pannaan täytäntöön direktiivi, jonka tarkoituksena on parantaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden veroviranomaisten tiedonsaantia rajat ylittävistä verosuunnittelujärjestelyistä, joissa voi olla veron kiertämisen tai välttämisen elementtejä.

Lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

Raportointivelvollisuuden soveltamisala

Ehdotetut raportointivelvollisuudet aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia sekä välittäjille että yrityksille, joiden tulee tunnistaa raportoitavat järjestelyt. Vaikka yrityksellä ei olisi raportoitavia järjestelyjä, sille aiheutuu hallinnollisia kustannuksia sellaisista prosesseista, kontrolleista ja mekanismeista, joita konserniin joudutaan luomaan ja dokumentoimaan siltä varalta, että jossakin konserniyhtiössä ilmenisi raportoitava järjestely.

Ylimääräisten hallinnollisten kustannusten välttämiseksi on tärkeää, että sääntely vastaa laajuudeltaan direktiiviä eikä sitä laajenneta kotimaisiin järjestelyihin tai direktiivin soveltamisalan ulkopuolella oleviin veroihin. Direktiivin laajuinen yhdenmukainen sääntely eri maissa helpottaa raportointivelvoitteiden hoitamista kansainvälisissä konserneissa, joissa tarvitaan keskitettyjä järjestelmäratkaisuja mahdollisesti raportoitavien transaktioiden identifioimiseksi, raportoitavien tietojen keräämiseksi ja itse raportoinnin tuottamiseksi. Poikkeukset direktiivin mukaisesta sääntelystä aiheuttavat muutoksia järjestelmäratkaisuihin, mistä aiheutuu lisäkustannuksia.

Hallituksen esityksessä on direktiivin mukaisesti esitetty sääntelyn rajaamista rajat ylittäviin tilanteisiin ja kansallisten järjestelyjen raportointivelvollisuuden jättämistä sääntelyn ulkopuolelle. Rajaus on edellä esitetyistä syistä kannatettava ja se on myös asianmukaisesti perusteltu hallituksen esityksessä.

Hallituksen esityksen sivulla 20 on katsottu, että järjestelyn raportointikynnyksen täyttymiseen vaikuttavan pääasiallista hyötyä mittaavan testin edellytysten ei katsottaisi täyttyvän, kun *järjestelyssä on kyse verosuunnittelukeinoista, jotka on hyväksytty oikeus- ja verotuskäytännössä tai jotka eivät ole ristiriidassa verojärjestelmän ja järjestelyssä sovellettavan lain tai menettelyä koskevien säännösten tarkoituksen kanssa*. Tämä rajaus raportointivelvollisuuden soveltamisalaan on tärkeä, sillä se estää tehokkaasti säännösten tulkinnanvaraisuudesta johtuvaa ylimääräistä raportointia. Samalla rajaus sisältää kannanoton siitä, että verovelvollinen välttyy nyt säädettävältä raportointivelvollisuudelta, kun hän pyytää ennakollisen kannanoton Verohallinnolta. Tätä voisi mahdollisesti vielä korostaa valtiovarainvaliokunnan mietinnössä.

Asianomaisen verovelvollisen raportointiajankohta

Esityksen mukaan raportointivelvollisuus olisi toissijaisesti asianomaisella verovelvollisella, jos järjestely esimerkiksi suunniteltaisiin ja toteutettaisiin ilman välittäjää. Ehdotetun raportoitavia järjestelyjä verotuksen alalla koskevan lain 9 § mukaan asianomaisen verovelvollisen olisi raportoitava järjestely, kun järjestely asetetaan asianomaisen verovelvollisen saataville toteuttamista varten, järjestely on valmis asianomaisen verovelvollisen toteutettavaksi tai asianomaiseen verovelvolliseen liittyvä järjestelyn ensimmäinen vaihe on toteutettu. Hallituksen esityksestä ei ilmene, missä konkreettisessa järjestelyn vaiheessa järjestelyn katsottaisiin olevan valmis toteutettavaksi siten, että raportointikynnys täyttyy. **Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä olisi hyvä kytkeä asianomaisen verovelvollisen raportointiajankohta osakeyhtiölain mukaiseen päätöksentekoon järjestelyn toteuttamisesta.** Pelkän vaihtoehtojen analysoinnin tai päätöksen tekemistä valmistelevien toimenpiteiden, kuten eri vaihtoehtojen kartoittamisen, ei tulisi täyttää verovelvollisen raportointikynnystä.

Laiminlyöntimaksu taannehtivan raportointivelvollisuuden yhteydessä

Raportointivelvollisuuden laiminlyönnistä sanktiota määrättäessä on kiinnitettävä huomiota raportointivelvollisuuden taannehtivuuteen. Raportointivelvollisuus tulee voimaan siten taannehtivasti, että jo ennen lain voimaantuloa 25.6.2018 tai sen jälkeen aloitetut järjestelyt on raportoitava 31.8.2020 mennessä. Velvollisuus johtuu direktiivistä, mutta velvollisuutta voidaan pitää ankarana, koska välittäjillä ja verovelvollisilla ei ole ollut ennen hallituksen esityksen antamista tarkkaa tietoa raportointivelvollisuuden sisällöstä eikä mahdollisuutta järjestää raportoinnin hallinnoimista asianmukaisesti. **Olisi perusteltua, ettei aikaan ennen lain voimaantuloa kohdistuvan raportointivelvollisuuden osalta määrättäisi laiminlyöntimaksuja.**

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija